

J. W. Sulgado: Kotiin kalastuksesta.

Kauneusesineiden yleistyttäminen

Kirj. EMANUEL JULIUS

(Suom. J. A. Kangas)

Sosialistinen liike, pyrkiessään muuttamaan elämisen välineet yhteisomaisuudeksi, ei ole välimittämätön taiteiden suhteen. Idealistiset "tieteilijät" usein saavat sen käsityksen, että sosialismi koskee ainoastaan elämän karkeampia asioita. Vaikka onkin totta, että sosialistinen liike haluaa ennenkaikkea tehdä mahdolliseksi sen, että kaikki työtätekevät varmasti saavat niin suuren palkkion työstään, että voivat elää oikeaa ihmiselämää, tulisi kumminkin ymmärtää se, että sosialismi tulee vapautta-

maan taiteilijankin, kansanvaltaistuttamaan taiteenkin.

Kauneuden kaipuu on jotakin, joka on perimmäistä. Vaikutus, joka tulee katsellessa majesteettillistä vuorta, saapi ihmisen liikituksen valtaan sielunsa syvyyksiä myöten. Hänen tunteensa sykkii ja värähtelee, kaivaten ilmaisuja. Jos hän on taiteilija, hän kirjoittaa runon, joka hengittää kauniita sanoja ja ajatuksia, kaivertaa veistokuvan, jonka sopusuhtainen muoto kuvaa hurmaavaa suloisuutta, maalaa kuvan, joka ilakoipi luon-

F. Brangwyn, seinämaalauk "Maa".

non väreissä ja väri vivahtuksissa, tahi säveltää laulun, joka asettaa soinnun hiljaisuuden kanssa vastakkain, sovittaa äänenlaajuuden ja sävelet toisiinsa.

Ei mikään maailmassa ole parempaa kuin kauneus. Kaiken olevaisuuden päämääränä on kauneus, joka merkitsee täydellisyyttä. Me uskomme että kaikki mikä on kaunista ei voi olla pahaa. Vain rumuus on epäsiiveellistä. Todelli-

nen kauneus on sielulle samaa kuin happi on kukkasille. Jos me ympäröimme itsemme kauneudella, meidän elämämme ja ajatuksemme, ajan kuluessa muuttuisivat kauniiksi, sillä kauneus nielee rumuuden juuri niinkuin valo ajaa pois yön pimeyden.

* * *

Ainoat todelliset, nimensä-arvoiset taiteen-arvostelijat tulevat työväenluokasta. Taiteenihastelijoita, pintapuolisen hovin etsijöitä, keskiluokan taidetta harrastavaisia filosoofoja ja kuosin mukaan eläviä naisia voidaan aina nähdä symfonioissa soitannoissa, näyttelyissä, luennoissa, joissa käsitellään raskaita, syvämietteisiä käsityksiä ja Ibsenin ja Shawin näytelmänuotteita. Vaan nämä henkilöt eivät merkitse mitään. Minä vieläkin kertaan, että ainoat todelliset soitannon ja kirjallisuuden harrastajat tulevat työväenluokasta. Työläiset luovat soitannon, — tavallisesti he ovat työväenjärjestöjen jäseniä, ja he ovat niin tietoisia asemastaan, että he eivät ole vastenmielisiä yhtymään Amerikan Työväen Liittoon.

George Brandes, tutkielmassaan "Lukemisesta" sanoo: "koulupiiriin ulkopuolella tunnetaan voimakas ja kiihkeä lukemisen halu ainoastaan niissä, joilla ei ole aikaa eikä varoja siihen, alemman luokan taitureissa ja työläisissä. Viimeksimainittujen keskuudessa voidaan huomata vielä sama opinjano, joka teki varakkaat porvariluokat huomattaviksi sata vuotta sitten, vaikka se niin pian sammutettiin."

Samaa voidaan sanot työläisten mieltymyksestä soitantoon. Loiseläjät ovat aikamoisia kirjojen ja taideteosten kokoojia (sen tähden, että heillä on varoja), vaan he ovat huonoja kirjojen ja taideteosten luojia. He jättävät tämän pienen tehtävän tuottavalle luokalle.

Beethoven, — suurin kaikista soitannon filosoofeista, — kohosi Saksan maalaissäädystä. Se oli Beethoven, joka kieltäytyi esiintymästä kuninkuuden edessä, vaikka hänen toverinsa, Goethe, nosti hattuansa, — kertoo meille James Hunker. Bach ansaitsi niukan toimentulon urkujensoittajana vähäpätöisessä kirkossa. Richard Wagner otti osaa Saksan työläisten kapinaan Dresdenissä. Onneksi hän pääsi pakoon; jota vastoin hänen toverinsa, Roeckel ja Mikail Bakunin, vangittiin. Wagnerin soittonäytelmät ilmaisivat työväen pyrkimyksiä, ne laulavat valankumouksen filosofiaa.

* * *

Pintapuoliset ajattelijat ovat taipuvaisia omaamaan sen mielipiteen, että taiteet ovat niinkutsuttujen kulttuuriluokkien tuotteita. Semmoinen mielipide on väärä. Kulttuuriluokat hankkivat itselleen kulttuurinsa patustelemalla työväenluokan runoilijain, säveltäjäin, soittoniekkain ja taiteilijain teoksiin läpi. Tähän asti taide, vaikka se on työläisten tuottamaa, on ollut rikkaiden huvituksena ja ajanvietteenä. Taiteilijat ovat muodostaneet sielua elähyttäviä kuvia, vaan ne on heiltä otettu pois ja asetettu

F. Bragwyn, seinämaalaus "Maa".

rikkaiden linnoihin. Toisin sanoen, koko luokan nautinnot on käytetty tekemään rikkaiden elämän helpommaksi. Taide on riistetty työläisiltä. Mutta kaikki tämä on muuttumassa, ja missä taide on ollut yläluokkalaista, se on nyt muuttumassa kansanomaiseksi.

Soittoniekat eivät halua luoda kauneuksia kenellekään muille kuin kansalle; taiteilijat mieluummin haluaisivat nähdä maalauksen-

F. Brangwyn, seinämaalaus "Vest".

sa riippuvan yleisissä taulukokoelmissa kuin rikkaiden kodeissa; kuvanveistäjät mieluummin haluaisevat kuvapatsaittensa koristavan kaupunkien katuja ja lehtokäytäviä kuin soisivat, että niitä käytetään kannistamassa ainoastaan kapitalistien ja yläluokkalaisten koteja ja elämää. Rikkaat kirjojen kokoojat ovat väistyneet pois yleisten kirjastojen tieltä. Runoi-

lijat halukkaammin näkisivät, että kirjansa kiertäisivät kansan keskuudessa kuin että ne ainoastaan koristaisivat taiteenhastelijain hyllyjä.

Kirjailijat tuntevat onnellisuutta silloin, kun he ovat ilmaisemassa tunteitaan. Kun hän näkee kirjalliset tuotteensa menevän läpi pyrisevien painokoneiden, hänen ilonsa kiihtyy. Taide, niin kuin minä käsitän sen, on enemmän kuin yksilön vaikutuksien ilmaisemista; taide kirjailijan sielussa on ylevä asia, vaan se lakkaa olemasta taide silloin, kun ei ole kättä, joka sen tarjoaa kansalle. Kansa on sangen tärkeä taitelijalle, sillä taide huokuu kansanvaltauuden olemusta. Ennenkuin kirjailijan taide tulee kansan taiteeksi, nautinto ei voi ottaa taitelijan täyttä nimeä. Silloin tällöin tapaun ystävällisen olennon, joka kirjoittelee "runonpätkiä lehtiin" ja joka "ei välitä hituistakaan yleisöstä", vaan, tavallisesti minä, huomaa, että hänen sulatuskoneistonsa ei ole työkunnossa.

* * *

Mikä on voimakkaampaa kuin ihmisen toivomus saada kertoa ystävälleen, tahi maailmalle, mitä hän ajattelee, tuntee ja havaitsee? Mikä on valtavampaa kuin halu ilmaista ajatuksensa? Minun nähden ihmisen suurin ilo elämässä löytyy puhumisessa. — ja maailman ensimmäinen taitelija ei ollut taidemaalari, kuvanveistäjä, runoilija tahi soittoniekkä; hän oli puhuja. Siis me kaikki olemme taitelijoita. Puhe on ottanut eri muotoja; ja nyky-

ään, jotkut puhuvat viululla, toiset puhuvat veistimillä, si-
veltimellä ja painokoneella.
Se on kaikki puhetta kum-
minkin; se on kaikki ilmaise-
mistä; se on yleinen ilmaise-
minen, joka on taiteen pohja-
na; ja kun te riisutte sen sy-
dämeensä saakka, niin tei-
dän eteenne ilmaantuu tuo
elävä, hengittävä, puhuva
olio, — kansanvaltaisuus.

Siis, terve jutteleminen on
kaiken taiteen pohjana; taide
alkaa keskustelusta; puhe on
runouden ja kirjallisuuden
äiti: taiteilija on koko maail-
man kertoja. Hän kertoo
meille asioita, ja hän koettaa
kertoa ne kauniisti; hänen
kertomuksensa, hänen runon-
sa, — kaikki ovat kertomus-
ta. Puhuminen ei voi elää
ilman kuulijoita. Asettakaa-
pa taiteilija saarelle, jossa ei
ole ihmisiä ja hänen taiteensa
muuttuu narrimaisuudeksi,
se muuttuu olemattomaksi.
Hänellä täytyy olla ihmisiä,
joitakin, joille hän voi puhua.

Meidän täytyy puhua sitä
kieltä, jota ymmärretään.
Hän voi muodostaa ihania
sointuja, panna ne kertomaan
kauniita kertomuksia, vaan
ne eivät voi olla taidetta
ennenkuin kuuntelija ymmär-
tää niitä ja tuntee samallaisia
vaikutuksia taiteilijan kanssa. Tai-
teilijan täytyy käyttää sellaista
kieltä, jonka avulla hän voi tarjo-
ta tekemänsä ihauudet kansalle.
Tämä on mielestäni syy, minkä
tähten taiteilija mieluummin pal-
velisi kansaa kuin yksinomaan rik-
kaita yläluokkalaisia. Kreikkalai-
set asettivat kuvapatsaansa ja kau-
neuden esineensä paikkoihin, joissa
ihmiset voivat nähdä ja ihaillla ni-
itä. Taiteilijat tänäpäivänä halua-

P. Brangwyn, seinämaalaus "Tuli"

vat samallaisen ihailijajoukon;
ihailijajoukko ei voi koskaan olla
liian suuri; he haluavat maailman
kuultavaksi ja nähtäväksi heidän
ihauuksiansa.

* * *

Ei koskaan historian aikana ole
ollut niin paljon ihmisiä, jotka voi-
vat kirjoittaa, kuin on tänäpäivä-
nä. Laskekaa kaikkien vuosisato-

jen runoilijat, kirjailijat ja taiteilijat, aina sivistyksen sarastuksesta yhdeksäntoista vuosisadan puoliväliin saakka, ja niiden kokonaissumma ei vedä vertoja sille suunnattomalle määrälle nuhiä ja naisia, jotka voivat todella kirjoittaa ja, jotka kirjoittavat meidän aikakauttamme varten. Ja kummin-

siä. Minkä tähden? Minä luulen, että siihen vastaaminen ei ole vaikea. Meidän kirjailijajoukot eivät ole kosketuksessa elämän kanssa, ja tämä on syy, minkätähden heiltä puuttuu todellisuuden leimaa; he ovat kosketuksessa kirjojen kanssa, vaan he eivät ole kosketuksessa ihmisten kanssa. Heidän filosofi-

Hugo Krays: Ytti ja lapsi.

kin, ainoastaan kourallinen tekee sellaista työtä, joka on asiallista ja tärkeää.

Arvioidaan, että vähintään viisitoista tuhatta kirjaa julaistaan Amerikassa joka vuosi. Ne ovat hyvin kirjoitettuja, osoittavat kehittyneisyyttä ja harjaantuneisuutta ja syväoppineisuutta, — vaan kuitenkin, ne eivät ole pysyväi-

ansa tulee kirjoista, jotka ovat vailla ihmistunnetta.

Kirjailijan elämä, kuten Walter Bagehot sanoo "Kirjallisissa Tutkielmissaan", on onttoa. "Hänellä ei ole mitään kuunneltavana eikä mitään nähtävänä. Hän on toiminta-piirinsä ulkopuolella, jossa hän voisi käyttää omia silmiänsä ja korviansa", Bagehot väittää. Mei-

dän kirjailijainume täytyy tulla ulos elämään. Heidän täytyy hängata olkapäitä yhteen konemiekan ja sähkötyöntekijän kanssa; heidän täytyy kuunnella tehdastyön huokauksia ja lasten itkua; heidän

Tyttö ja lapsi.

täytyy ottaa huomionsa ihmisen kutsu, veljeyden laulu. Taiteella on ollut riittävästi kulttuurista; se tarvitsee yhteistunnetta. Kirjailijain täytyy väistyä katu-ihmisen tieltä.

* * *

Ihminen luopi, ja luodessaan hän rakentaa luonteenomaisuutta. Tämä luomisen halu lövää ilmaisuja kaikilla elämän aloilla, paitsi loiseläjäluokan keskuudessa, joka elää riistämällä sen, minkä toiset ovat tehneet. Nämä loiseläjät, jotka ottavat sen, minkä käsityöntekijä on luonut, myöskin ottavat säveltäjän laulut ja taidemaalarin kuvat. He elävät ahmaamisella. Vaan, heidän päivänsä ovat luetut, sillä työläinen alkaa jo viimein olla tietoinen tästä luonnottomuudesta ja hänen filosofiastaan. So-

sialismi tulee tekemään loiseläjästä tuottajia.

Höyrykone, ahjo, sulatusuuni, valtamerilaiva ovat kaikki työläisten tuottamia ja käyttämiä. Ne ovat tietämättään taitelijoita, sillä kauniissa koneessa voidaan löytää yhtä paljon taidetta kuin soinnukkaassa sävelmässä. Nämä koneet innostuttavat laulajia, taidemaalareja ja säveltäjiä, ja tuloksena on että meille on muodostumassa uusi taide, — tehtaan, myllyn ja kaivannon taide. Vanhaan aikaan haarniskan helse innostutti runoilijoita ja soittoniekkvoja. Huomenna ahjon pauhina, tehtaan ja niittajien vasaroiden kalke tulee innos-

Heinäntyölä.

tuttamaan taitelijoita. Suurin nautinto, mitä uudella elämällä on tarjottavana, on luomisen innostus. Suurin "nautinto", mitä vanhalla elämällä on tarjottavana, on hävittämisen raivohulluus. Tykin tilalle täytyy asettaa vasara.